पंचविंशतिममिति श्रवणमनुईक्षायुक्त्याआलोचनमन्वीक्षामननंतत्प्रधानामान्वीक्षिकीं चतुर्विंशत्प्रश्नाःश्रुत्यवष्टंभेनपंचविंशोयुक्त्यवष्टंभेनेत्यर्थः अत्रकृत्स्नंशास्त्रंमायाशबलपरंनिष्कलोनास्त्येवेतिपूर्वःप
क्षः सएवास्तिमायैवनास्तीतिसिद्धांतइत्याशयेनविश्वाविश्वमित्यादिःसंदर्भःप्रवर्तते अत्रयद्यप्येकएवप्रश्नएकएवसिद्धांतस्तथापिविषयवाक्यानांप्रकारभेदात्प्रतिप्रकारंस्वपक्षस्थापनंपरपक्षदूषणंचेतिद्वौ
द्वौप्रश्नौज्ञेयौ उत्तराणिचस्वपक्षसाधकानिपरपक्षदूषणानीतिद्विप्रकाराणिचतुर्विंशतिरितिज्ञेयं विश्वाविश्वमिति आत्मेत्येवोपासीतइदंसर्वंयदयमात्मायएवंवेदाहंब्रह्मास्मीतिसइदंसर्वंभवतीत्यव्याकृताख्यस्य
कारणब्रह्मणआत्मत्वेनोपासनंविधायतस्यप्रतिपत्तव्यंरूपमुपासनफलंचसार्वात्म्यमेवोक्तं अतःसविशेषाद्वैतमेवतत्त्वंनहिसर्वस्मादन्यदसर्वंवस्त्वस्तीतिवक्तुंशक्यं वदतोव्याघातापत्तेरित्यर्थः ननुसत्यंज्ञानमनंतं
ब्रह्म योवेदनिहितंगुहायांपरमेव्योमन्निति परमव्योमशब्दितेमायाशबलेसत्यादिशब्दितस्यनिष्कलस्यकुंडबदरन्यायेनसत्वमुक्तंकथंशुद्धंनास्तीत्युच्यतेइत्यतआह तथाश्वाश्वमिति यथाऽश्वातोऽन्योऽश्वोरे
तःसिगस्येवंमायायांस्वप्रतिबिंबस्यार्पयिताद्वितीयोस्तीतियद्युच्येततदपिन कोह्येवान्यात्कःप्राण्यात्यदेषआकाशआनंदोनस्यादित्याकाशानंदयोःसामानाधिकरण्यात्सैषानंदस्यमीमांसाभवतीत्यादिनाक्त

पंचविंशतिमंप्रश्नंपप्रच्छान्वीक्षिकींतदा ॥ विश्वाविश्वंतथाश्वाश्वंमित्रंवरुणमेवच ॥ २८ ॥

त्मायाउपनिषदआनंदमात्रेपर्यवसानंचानंदानंदिनोरभेदाद्वाशुक्लःपटइतिन्यायेनवाज्ञेयं आनंदंब्रह्मणोविद्वानितिसंबंधदर्शनात् अतआनंदादिगुणविशिष्टमेकमेवजगत्कारणंनतुततोनिष्कृष्टंकुंडबदरवदन्यद्ब्र
ह्मनिष्कलमस्तीतिभावः तथाचसर्वत्रैवंयोज्यं विश्वैववर्ततेनत्वविश्वस्तथाश्वैवास्तिनत्वनश्वइति ननुमांडूक्येएषसर्वेश्वरइत्यादिनातृतीयमानंदमयंनिरूप्यनांतःप्रज्ञमित्यादिनाशिवमद्वैतंचतुर्थंमन्यंतेइतिपृथक्
तयोर्भेदेनोपपादनंदृष्टं न एषसर्वेश्वरइत्यादेरुत्तरान्वयित्वात् तथाचविश्वतैजसप्राज्ञभेदेनत्रिविधंजीवमुक्त्वाचतुर्थंब्रह्मोपदिष्टंएषसर्वेश्वरइत्यादिनासविज्ञेयइत्यंतेनपंथेन तथाचयथावृक्षात्मनैकत्वंपत्रपुष्पफ
लाद्यात्मनाचनानात्वमितिविशिष्टमेकमेवब्रह्म तथाचश्रुतिः आपोवाइदꣳसर्वंविश्वाभूतानीत्युपक्रम्यभूर्भुवःसुवरापओमितिअबाख्यस्यजगत्कारणस्यओमर्थत्वमाह नततोन्यद्दर्शयतीत्याह मित्रंवरुणंचेति
वरुणशब्देनापः मित्रशब्देनसूर्यः ताभ्यांसगुणनिर्गुणेउच्येते तथाचवरुणएवास्तिनतुमित्रइति ॥ २८ ॥

Digitized by Google